

Subsidiebeleid

**Behorend bij de subsidieverordening en nadere regels
Gemeente Cranendonck**

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	De huidige situatie	3
1.2	Waar willen we naar toe	3
2	Definitie subsidie	9
2.1	Wat is wel en wat is geen subsidie?.....	9
2.2	Subsidie of aanbesteden?.....	9
3	Uitgangspunten subsidie	11
3.1	Vereenvoudiging van de subsidieverstrekking.....	11
3.2	Doel van subsidieverstrekking.....	12
3.3	Soorten subsidie	12
3.4	De aanvrager is een rechtspersoon	12
3.5	Bevoegdheidsverdeling raad en college	13
3.6	Periodiek evalueren en toetsen.....	13
3.7	Toekomst gericht.....	13
3.8	Tegengaan van misbruik en borging rechtmatigheid.....	13
3.9	Financieel kader	16
4	Subsidievoorwaarden.....	17
4.1	Algemene voorwaarden om voor subsidie in aanmerking te komen.....	17
4.2	Specifieke voorwaarden om voor subsidie in aanmerking te komen	17
4.2.1	Deelname vanuit en binnen onze gemeente	17
4.2.2	Subsidiecriteria bij subsidiabele activiteiten	18
4.2.3	Van ledensubsidies naar andere subsidiabele eenheden	18
4.2.4	Treffen van reserves en voorzieningen	19
4.3	Weigerings-, intrekings- en terugvorderingsgronden	19
5	Bijlagen.....	21
5.1	Begrippenlijst	21

1 Inleiding

1.1 De huidige situatie

Cranendonck is een gemeente met meerdere kernen in een landelijk gebied, gelegen aan de snelweg A2 tussen Eindhoven en Weert. De kernen Budel, Budel-Dorplein, Budel-Schoot, Gastel, Maarheeze en Soerendonck behoren tot de gemeente Cranendonck. Deze zes dorpskernen hebben elk hun eigen gezicht. Alle kernen hebben een bloeiend verenigingsleven en kennen saamhorigheid en diversiteit.

Binnen de gemeente zijn vele tientallen vrijwilligersorganisaties actief die activiteiten organiseren voor vooral de eigen inwoners. Deze activiteiten variëren van sportactiviteiten en amateurkunst tot bijvoorbeeld seniorenverenigingen. Het zijn stuk voor stuk activiteiten die van groot belang zijn voor de leefbaarheid in de gemeente. Voor de uitvoering van deze activiteiten zijn zij grotendeels afhankelijk van gemeentelijke subsidies.

Naar een nieuw subsidiebeleid

Momenteel worden veel subsidies verstrekt op basis van 'historie': in het (soms grijze) verleden is 'ooit eens' subsidie aan een organisatie verstrekt en in de loop der jaren zijn die subsidiebedragen al dan geïndexeerd. In veel gevallen is niet meer te herleiden waarom er voor bepaalde activiteiten wel (en andere geen) subsidie wordt verstrekt, laat staan dat achterhaald kan worden waar het subsidiebedrag qua hoogte op is gebaseerd.

Ontwikkelingen (op rijksniveau) zoals de decentralisaties, welzijn nieuwe stijl en de kanteling vragen om aanpassingen van de bestaande manier van subsidiëren. Met dit subsidiebeleid kan er een omslag worden gemaakt van het subsidiëren op basis van (vooral) 'historie' naar een hoger en samenhangend abstractieniveau: het 'WAT' en het 'WAAROM'. Uitgangspunt is dat er alleen subsidie wordt verstrekt op basis van de maatschappelijke doelstellingen/effecten. De regels in het kader van de toekenning van subsidie (zoals eigen vermogen) zijn opgenomen in de algemene verordening en de nadere regels.

1.2 Waar willen we naar toe

Naast de hierboven beschreven ontwikkelingen is één van de aanbevelingen uit de evaluatie van het huidige subsidiebeleid om het nieuwe subsidiebeleid als instrument in te zetten om effecten/ doelstellingen te realiseren op maatschappelijk gebied. Deze aanbeveling leidt tot een geheel ander subsidiëringssysteem.

Het nieuwe systeem van subsidiëren houdt in dat we op basis van maatschappelijke doelstellingen/effecten gaan subsidiëren conform de doelstellingen uit de strategische visie en allerlei andere beleidsstukken. De betrokkenheid van onze burgers en organisaties is van groot belang om deze maatschappelijke doelstellingen te kunnen realiseren. Door een financiële bijdrage in de vorm van subsidie stimuleer je organisaties om bij te dragen aan de maatschappij en dus ook aan gemeentelijke maatschappelijke doelstellingen.

In de strategische visie staan de focuspunten tot 2024 beschreven. Hierin is gewerkt met de focuspunten wonen & leven, werk & economie, recreatie & toerisme, onderwijs en zorg. De huidige indeling/categorieën zoals sport, cultuur, etc. in het subsidiebeleid kunnen ondergebracht worden onder de focuspunten net als doelstellingen uit andere beleidsdocumenten. Vandaar dat er voor gekozen is om de focuspunten als uitgangspunt binnen het nieuwe subsidiebeleid te nemen.

In onderstaand overzicht is per focuspunt aangegeven welke doelstellingen we willen bereiken met de subsidiering van organisaties. Op basis van onderstaand schema zijn maatschappelijke doelstellingen/effecten geformuleerd waarvoor de organisaties subsidie kunnen krijgen. Op deze manier hebben organisaties zelf invloed op de hoogte van de subsidie. Hoe meer zij willen bijdragen aan de maatschappij, hoe hoger de subsidiebijdrage. De organisaties hebben meer eigen inbreng en dat sluit aan bij het principe zelfredzaamheid en zelforganiserendvermogen.

Basissubsidies	Doelstellingen
<p>Recreatie & Toerisme: beleidsveld cultuur (omvat carnaval, dans, gilden, oorlogsveteranen, heemkunde, muziek en toneel)</p>	<p>De gemeente Cranendonck wil voor haar inwoners en derden een gemeente zijn waar het prettig recreëren en verblijven is.</p> <p><i>Inwoners van Cranendonck de mogelijkheid bieden kennis te maken met en deel te nemen aan (lokale) kunst en culturele activiteiten. Onderdeel hiervan is het behoud van de eigen identiteit van Cranendonck.</i></p>
<p>Recreatie & Toerisme: beleidsveld sport (omvat sport en hengelsport)</p>	<p><i>De gemeente Cranendonck biedt haar inwoners, met speciale aandacht voor jeugd, ouderen en mensen met een beperking, de mogelijkheid kennis te maken met en deel te nemen aan een gevarieerd aanbod aan sport- en beweegactiviteiten.</i></p>
<p>Wonen & leven: beleidsvelden Openbare ruimte en openbare voorzieningen (omvat EHBO, kindervakantiewerk, oranjecomité, Sint Nicolaas, natuureducatie)</p>	<p>De gemeente Cranendonck focust zich vooral op het behouden en versterken van de groene en rustieke, fijne leef- en woonomgeving. Het 'eigene' van elke kern behouden of versterken we.</p> <p><i>De gemeente biedt de mogelijkheid om burgers in elke kern samen te laten komen. Hierdoor versterken we de sociale cohesie.</i></p> <p><i>Onze burgers wonen in een omgeving waarbij ze tevreden zijn over het beheer van de openbare ruimte.</i></p>
<p>Zorg: beleidsveld maatschappelijke ondersteuning (Omvat jeugd, ouderen, vrouwen)</p>	<p>De gemeente Cranendonck biedt faciliteiten aan haar inwoners waardoor de zelfredzaamheid behouden danwel vergroot wordt.</p> <p><i>De gemeente Cranendonck stimuleert dat inwoners, van jong tot oud, zich kunnen ontplooiën en verantwoordelijkheid nemen. Inwoners doen mee in de samenleving!</i></p>

Stimuleringsubsidies	Doelstellingen
<p>Recreatie & Toerisme: beleidsveld cultuur + sport</p> <ul style="list-style-type: none"> - (voorheen Kennismakingsactiviteiten Samenwerkingsprojecten) 	<p>De gemeente Cranendonck wil voor haar inwoners en derden een gemeente zijn waar het prettig recreëren en verblijven is.</p> <p><i>Inwoners van Cranendonck de mogelijkheid bieden kennis te maken met en deel te nemen aan (lokale) kunst en culturele activiteiten. Onderdeel hiervan is het behoud van de eigen identiteit van Cranendonck.</i></p> <p><i>De gemeente Cranendonck biedt haar inwoners, met speciale aandacht voor jeugd, ouderen en mensen met een beperking, de mogelijkheid kennis te maken met en deel te nemen aan een gevarieerd aanbod aan sport- en beweegactiviteiten.</i></p>
<p>Recreatie & Toerisme: beleidsveld toerisme en evenementen</p> <p>(voorheen organisatie van een nieuw evenement, organisatie van een jubileum evenement, organisatie promotie van een evenement)</p>	<p>De gemeente Cranendonck wil voor haar inwoners en derden een gemeente zijn waar het prettig recreëren en verblijven is.</p> <p><i>De gemeente Cranendonck ontwikkelt en verbreedt het recreatief-toeristisch product. Het uitgangspunt hierbij is dat die ontwikkeling en verbreding dienen aan te sluiten bij het versterken van het rustieke en groene karakter van onze gemeente.</i></p>
<p>Zorg: beleidsveld maatschappelijke ondersteuning</p> <p>(voorheen Exploitatie van een nieuwe organisatie, Kadertrainingen, Verenigingsmanagement (inclusief kadertrainingen)</p>	<p>De gemeente Cranendonck biedt faciliteiten aan haar inwoners waardoor de zelfredzaamheid behouden danwel vergroot wordt. Autonomie is hierbij van belang.</p> <p><i>De gemeente Cranendonck stimuleert dat inwoners, van jong tot oud, zich kunnen ontplooiën en verantwoordelijkheid nemen. Inwoners doen mee in de samenleving!</i></p>

Budgetsubsidies	Doelstellingen
<p>Recreatie & Toerisme: beleidsveld cultuur</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activiteitencommissie Smeltkroes - Theatercafé Lexke¹ - Muziekvereniging Soulex - PULSAR (radio Horizon) - RICK (regionale instelling voor cultuur- en kunsteducatie) - SMG (Stichting Muziekactiviteiten Grensland) - Bibliotheken Budel en Maarheeze 	<p>De gemeente Cranendonck wil voor haar inwoners en derden een gemeente zijn waar het prettig recreëren en verblijven is.</p> <p><i>Inwoners van Cranendonck de mogelijkheid bieden kennis te maken met en deel te nemen aan (lokale) kunst en culturele activiteiten. Onderdeel hiervan is het behoud van de eigen identiteit van Cranendonck.</i></p>
<p>Recreatie & Toerisme: beleidsveld sport</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stichting Europese Jeugdspordagen 	<p><i>De gemeente Cranendonck biedt haar inwoners, met speciale aandacht voor jeugd, ouderen en mensen met een beperking, de mogelijkheid kennis te maken met en deel te nemen aan een gevarieerd aanbod aan sport- en beweegactiviteiten.</i></p>
<p>Wonen & leven: beleidsvelden Openbare ruimte en openbare voorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gemeenschapshuis de Borgh - Gemeenschapshuis de Reinder - Gemeenschapshuis den Donck - Gemeenschapshuis de Schakel - Gemeenschapshuis de Schaapskooi - Exploitatievergoeding de Smeltkroes 	<p>De gemeente Cranendonck focust zich vooral op het behouden en versterken van de groene en rustieke, fijne leef- en woonomgeving. Het 'eigene' van elke kern behouden of versterken we.</p> <p><i>De gemeente biedt de mogelijkheid om burgers in elke kern samen te laten komen. Hierdoor versterken we de sociale cohesie.</i></p> <p><i>Onze burgers wonen in een omgeving waarbij ze tevreden zijn over het beheer van de openbare ruimte.</i></p>
<p>Zorg: beleidsveld maatschappelijke ondersteuning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jongeren centrum Harlekyn - JPP - De Klimroos - Paladijn - Sensor (v/h SOS Hulpdienst) - Slachtofferhulp - Stichting AED - Stichting maatschappelijk werk (AMW) - Bureau Halt - GGD² - Carroussel (v/h MEE) 	<p>De gemeente Cranendonck biedt faciliteiten aan haar inwoners waardoor de zelfredzaamheid behouden danwel vergroot wordt.</p> <p><i>De gemeente Cranendonck stimuleert dat inwoners, van jong tot oud, zich kunnen ontplooiën en verantwoordelijkheid nemen. Inwoners doen mee in de samenleving!</i></p>

¹ Theatercafé Lexke is een vrij nieuwe organisatie. Vooruitlopend op de te ontwikkelen cultuurrichtlijnen is besloten dat deze organisatie € 1.000,- subsidie ontvangt. Bij vaststelling van de cultuurrichtlijnen, dient hier een definitief besluit over genomen te worden.

² Betreft een gemeenschappelijke regeling

Het focuspunt onderwijs is niet expliciet uitgewerkt binnen het nieuwe subsidiebeleid omdat dit proces afwijkt van het normale subsidieproces.

Het focuspunt werk & economie is niet meegenomen omdat hier geen specifiek subsidieproces voor is aangezien de werkzaamheden op dit gebied grotendeels bij Werk en Inkomen ligt.

Het is de bedoeling om de doelstellingen die van toepassing zijn bij een budgetovereenkomst met een bepaalde organisatie om deze hierbij mee te nemen in de uitvoeringsovereenkomst.

2 Definitie subsidie

2.1 Wat is wel en wat is geen subsidie?

Subsidie is 'de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen en diensten' (artikel 4:21 van de Awb). Dit wil zeggen dat het verstrekken van subsidie niet zomaar het overmaken van geld betreft en dat een aanvrager niet zonder meer 'recht' heeft op subsidie: er zal aan bepaalde voorwaarden moeten worden voldaan om voor bepaalde activiteiten geld te krijgen. Het zonder meer overmaken van geld, zonder met als basis door de raad vastgesteld beleid, is niet volgens de regels.

Er is verder alleen sprake van subsidie als het geld wordt verstrekt door een Bestuursorgaan (het college). De raad stelt het beleid op hoofdlijnen vast waarna het college zorgt voor de verdere invulling en uitvoering. De procedures rond de subsidieverstrekking zijn vastgelegd in de Algemene Subsidieverordening.

De Awb eist dat gemeenten de grondslag voor het verstrekken van subsidie vastleggen in een algemeen verbindend voorschrift (= subsidieverordening), dat door de raad is vastgesteld.

Hierop zijn vier uitzonderingen mogelijk:

1. Subsidies die worden verleend in afwachting van de totstandkoming van een wettelijk voorschrift. Het wettelijk voorschrift moet dan binnen een jaar tot stand zijn gekomen;
2. Subsidiereregelingen die door de Europese Unie zijn vastgesteld;
3. Indien de begroting de subsidieontvanger met name vermeldt en het bedrag aangeeft waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld (subsidieverstrekking op basis van een begrotingspost);
4. Eenmalige subsidies, mits deze voor ten hoogste vier jaren wordt verstrekt.

Bij bovenstaande uitzonderingen blijft gelden dat de procedure voor subsidieverstrekking moet voldoen aan de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht. Ook blijft het uitgangspunt dat de subsidie moet worden verstrekt voor een doel dat bijdraagt aan de realisatie van gemeentelijke beleidsdoelstellingen.

Een aantal acties met een financiële aanspraak vallen niet onder subsidie:

- levering aan het bestuursorgaan van goederen en diensten voor een niet marktconforme prijs;
- commerciële transacties, waarbij goederen en diensten aan het bestuursorgaan geleverd worden;
- het uitloven van een prijs door het bestuursorgaan;
- het betalen van contributie door het bestuursorgaan;
- het doen van een gift of schenking door het bestuursorgaan.

2.2 Subsidie of aanbesteden?

Subsidies zijn niet aanbestedingsplichtig. Echter, soms vertoont een subsidie ook kenmerken van en overheidsopdracht. In dat geval is er wel sprake van een aanbestedingsplicht.

Overheidsopdrachten zijn: *"Schriftelijke overeenkomsten onder bezwarende titel die tussen een of meer ondernemers en een of meer aanbestedende diensten zijn gesloten en betrekking hebben op de uitvoering van werken, de levering van producten of de verlening van diensten"*.

Om te bepalen of er sprake is van een subsidie of van een overheidsopdracht moeten er

vier vragen worden beantwoord.

1. Hoe is het verband tussen betaling en prestatie?
2. Van wie is het initiatief uitgegaan?
3. Welk belang wordt gediend? Wat is het doel van de activiteit?
4. Is er sprake van commerciële activiteiten (winst, kostprijs, onderneming, concurrentie)?

Bizob heeft een handleiding opgesteld welke dieper ingaat op wanneer er sprake is van een zuivere subsidie en wanneer er sprake is van een overheidsopdracht en daarmee een aanbestedingsplicht. Ook wordt toegelicht in welke gevallen een subsidieontvanger door de subsidieverstrekking aanbestedingsplichtig wordt. Deze [handleiding](#) is te vinden in bijlage 5.

3 Uitgangspunten subsidie

Het proces van subsidieverstrekking wordt in de Algemene wet bestuursrecht deels al beschreven. Gemeenten kunnen in hun verordening nog bepaalde keuzes maken in dit proces. Het verstrekken van een subsidie kan de volgende fasen omvatten:

3.1 Vereenvoudiging van de subsidieverstrekking

Eén van de doelstellingen van de nieuwe verordening is vereenvoudiging van de regels, zodat de subsidieaanvragers en de gemeente minder tijd kwijt zijn met het subsidieproces. Het uitgangspunt hierbij is proportionalisering: de gemeente en de subsidieontvanger werken samen en hebben daarbij hetzelfde doel voor ogen. Vanuit oogpunt van samenwerking en wederzijds vertrouwen is het niet nodig om te veel verantwoording af te laten leggen. De minimale maat zou in dit geval voldoende moeten zijn.

Er zijn diverse manieren om de subsidieverstrekking te vereenvoudigen:

1. *Gebruik "Model Algemene Subsidieverordening van de VNG";*

De VNG heeft een nieuw Model Algemene Subsidieverordening uitgewerkt (2013). De modelverordening is aangepast op basis van de uitgangspunten vermindering administratieve lasten, juridische kwaliteit en eenvoud. Door het gebruik van dit model als basis voor de nieuwe verordening wordt al in belangrijke mate voorzien in een vereenvoudiging van het proces van subsidieverstrekking.

2. *Eenvoudige subsidieberekeningen;*

Sommige subsidieberekeningen vergen veel werk van gemeente en aanvrager. De oorzaak hiervan is dat de subsidies zijn opgebouwd uit veel verschillende componenten. Ook is de grondslag soms erg ingewikkeld en niet helder.

3. *Vermindering van de te overleggen gegevens en bewijsstukken;*

Bij het ontwerpen van de subsidieregels en voorwaarden kijken we kritisch naar welke informatie noodzakelijk is voor het toekennen van de subsidie. We beperken de "bewijslast" zoveel mogelijk, zeker bij "kleinere" subsidies. In plaats van het standaard vragen om een verantwoording, kiezen we voor een "actieve meldingsplicht" voor de aanvrager als hij niet (meer) voldoet aan de eisen die gelden voor de betreffende subsidie. Er is dus sprake van

“subsidie op basis van vertrouwen”. De gemeente loopt hierbij het risico dat er subsidie onterecht wordt uitgekeerd. Dit risico beperken we door het uitvoeren van steekproefcontroles op basis van een risicoprofiel. Bovendien heeft de gemeente met de meeste organisaties al lange tijd een subsidierelatie. Ook in de modelverordening van de VNG is dit onderscheid al opgenomen.

In het risicoprofiel worden onderstaande onderwerpen opgenomen als leidraad voor de uitvoering van de steekproefcontrole bij organisaties:

- De hoogte van de subsidie.
- De zichtbaarheid van de activiteiten.
- Externe toetsingen (bv bonden).
- Voorgaande verantwoording.

4. *Meerjarig vaststellen van jaarlijkse subsidies;*

Voor veel organisaties geldt dat de hoogte van de jaarlijkse subsidies van jaar tot jaar maar beperkt verschilt. In deze gevallen kan worden gekozen voor het vaststellen van subsidies voor meerdere jaren. We stellen voor om het meerjarig vaststellen als mogelijkheid op te nemen in de verordening en bij de uitvoering van de subsidieverordening te bekijken wanneer we daadwerkelijk meerjarig kunnen gaan vaststellen. Mogelijk dient dit gefaseerd ingevoerd te worden.

5. *Digitaliseren van het proces van subsidieverstrekking.*

Het is momenteel nog niet mogelijk het gehele proces van subsidieverstrekking te digitaliseren. Bekeken wordt of het onderdeel ‘aanvragen subsidie’ digitaal beschikbaar gesteld kan worden.

6. *Mandatering.*

Het mandaat voor het toekennen, afwijzen en vaststellen van subsidies wordt lager in de organisatie neergelegd (zie 3.5). Dit zorgt voor een snellere en eenvoudiger procedure.

3.2 Doel van subsidieverstrekking

De gemeente streeft voor de diverse beleidsterreinen specifieke doelstellingen na. Deze zijn uitgewerkt en vastgelegd in diverse beleidsplannen. Daarnaast is in de strategische visie de algemene koers vastgelegd. In aansluiting op de strategische visie is er een indeling gemaakt in de categorieën: recreatie & toerisme, wonen & leven, zorg en onderwijs. De categorie economie wordt binnen het subsidiebeleid buiten beschouwing gelaten. De voornaamste doelstellingen zijn per categorie omschreven. Dit is terug te vinden in bijlage 1.

3.3 Soorten subsidie

Het model van de VNG gaat uit van twee soorten subsidie:

1. Jaarlijkse subsidie: een subsidie die jaarlijks/structureel per jaar of voor een aantal jaren wordt verstrekt aan een aanvrager.
2. Eenmalige subsidie: subsidie t.b.v. incidentele activiteiten van de aanvrager.

Een eenmalige subsidie kan overigens meer dan één keer per jaar worden verstrekt aan één aanvrager.

3.4 De aanvrager is een rechtspersoon

In de subsidieverordening is als voorwaarde voor het krijgen van subsidie gesteld dat een organisatie een rechtspersoon moet zijn. Een rechtspersoon is ‘een entiteit die als een aparte en

afgescheiden persoon functioneert en zelf als zodanig zelfstandig aan het rechtsverkeer kan deelnemen met een afgescheiden vermogen'. Bij vrijwilligersorganisaties gaat het dan meestal om verenigingen of stichtingen.

3.5 Bevoegdheidsverdeling raad en college

De bevoegdheidsverdeling tussen raad en college van B&W met betrekking tot de subsidieverstrekking is vastgelegd in de Gemeentewet. De gemeenteraad stelt de kaders voor subsidiëring vast (vastgelegd in bijvoorbeeld een nota subsidiebeleid), stelt de subsidieverordening vast en stelt jaarlijks het beschikbare budget vast, door middel van het vaststellen van de begroting. Het college stelt nadere regels vast voor de uitvoering en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de subsidieverordening. De uitvoering kan gedeeltelijk gemandateerd zijn aan afdelingshoofden. Hierdoor kunnen zij besluiten nemen over het toekennen, afwijzen en vaststellen van subsidies tot een bedrag van € 50.000,-. Ook kan een afdelingshoofd besluiten een te late aanvraag niet in behandeling te nemen.

Indien afwijzing van een subsidie kan leiden tot (financiële) problemen in de continuïteit van de vereniging, wordt besluitvorming neergelegd bij het college van B&W.

3.6 Periodiek evalueren en toetsen

De maatschappij is dynamisch, dus ook het beleid verandert van tijd tot tijd. Om het instrument subsidie op effectieve en efficiënte manier in te zetten, is een regelmatige evaluatie nodig. Zijn de uitgangspunten van het subsidiebeleid nog passend, hebben de subsidieregels geleid tot het gewenste effect en sluiten de regels nog aan bij de actuele beleidsdoelstellingen? Alleen door een regelmatige evaluatie (om de vier jaar) kan worden geborgd dat gemeenschapsgeld op de juiste manier wordt ingezet.

3.7 Toekomst gericht

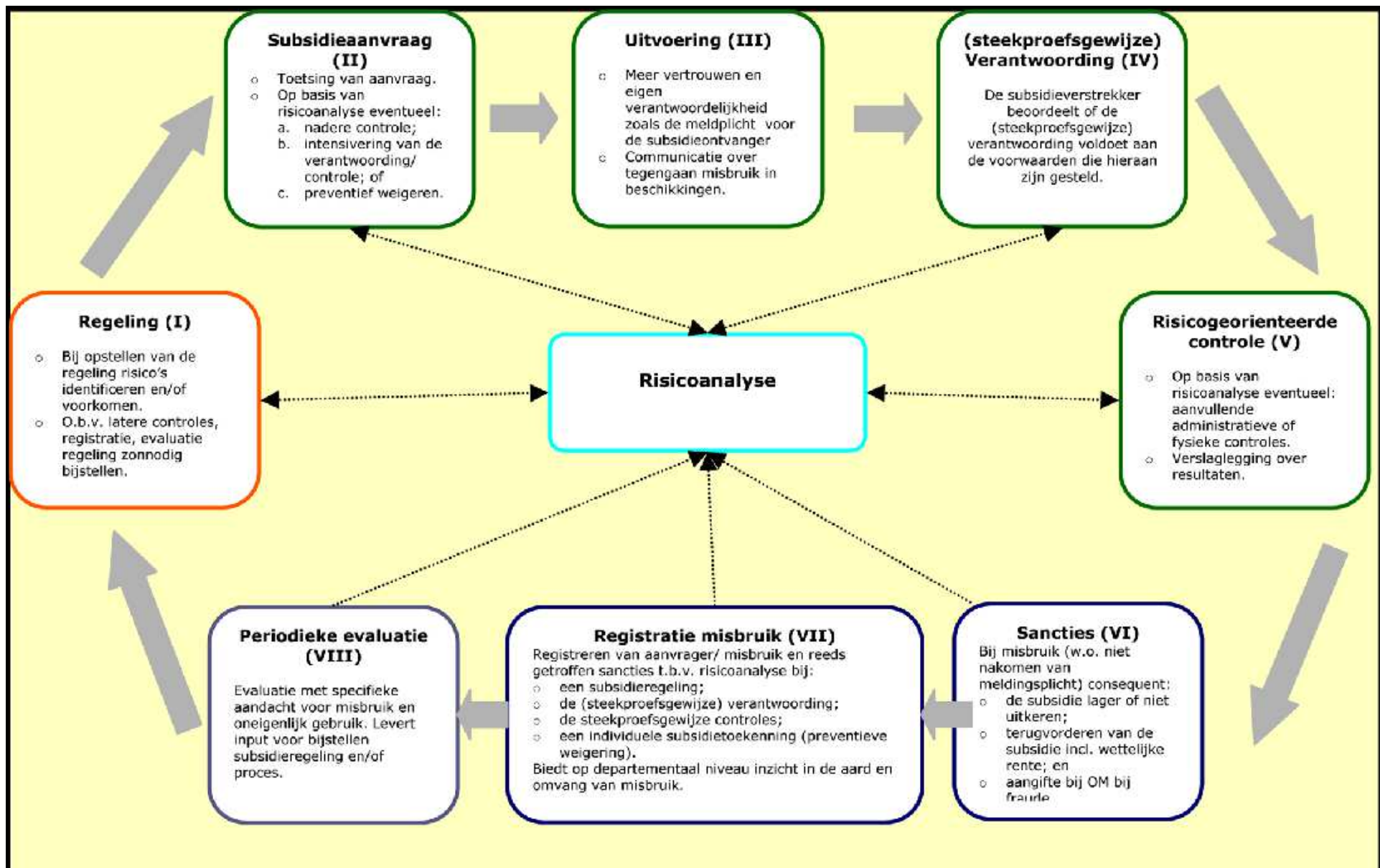
Waar het gaat om jaarlijkse subsidies is het van belang dat er een langdurig maatschappelijk rendement wordt gerealiseerd. Om dit te bereiken dient via de subsidiëring te worden geborgd en gestimuleerd dat de aanvragers toekomstbestendig zijn. Het is in de eerste plaats van belang dat organisaties zelf kijken naar de kansen en bedreigingen van de toekomst en hierop reageren. Het ontwerp van de subsidieregels en voorwaarden dient zodanig te zijn dat organisaties worden gestimuleerd om maatregelen te nemen die behoud in de toekomst borgen. Bijvoorbeeld: organisaties die (voornamelijk) activiteiten organiseren voor jeugd moeten, op grond van de demografische ontwikkeling, rekening houden met een daling van leden of deelnemers. Stimuleren van schaalvergroting via de subsidieregels is dan een logische keuze.

3.8 Tegengaan van misbruik en borging rechtmatigheid

Bij subsidieverstrekking worden met het oog op het tegengaan van misbruik de volgende handelingen uitgevoerd:

1. Er wordt een risicoanalyse gemaakt bij de totstandkoming van elke subsidieregeling.
2. Er wordt beoordeeld of de (steekproefsgewijze) verantwoording voldoet aan de voorwaarden die hieraan zijn gesteld. Op basis van risicoanalyses voert de subsidieverstrekker eventueel aanvullende administratieve of fysieke controles uit.
3. Er vindt een actieve en consistente toepassing plaats van de beschikbare handhavingsmogelijkheden.
4. Er wordt departementaal een overzicht bijgehouden van misbruik bij subsidieverstrekking.
5. Er vindt een periodieke evaluatie van subsidieregelingen plaats.

Zie ook hieronder het Figuur Tegengaan misbruik in subsidieproces.

3.9 Financieel kader

De gemeenteraad bepaalt jaarlijks het financiële kader voor de subsidieverstrekking via het vaststellen van de gemeentebegroting. Een aantal aspecten is hierbij van belang.

1. *Huidige financiële kader*

Er wordt uitgegaan van de huidige financiële kaders. Met uitzondering van enkele budgetsubsidies, zijn er geen besparingsopdrachten opgelegd.

2. *Subsidieplafond*

Overschrijding van de budgetten die via de begroting beschikbaar zijn gesteld, kan alleen worden voorkomen door het instellen en bekendmaken van subsidieplafonds. Bij een subsidieplafond worden er alleen subsidies verstrekt zolang er middelen beschikbaar zijn. Als het budget op is, wordt een subsidieverzoek in principe afgewezen. Voor de manier waarop de middelen worden verdeeld, worden nadere regels gesteld. In Cranendonck worden “aanvragen behandeld op volgorde van binnenkomst” (wie het eerst komt, het eerst maalt). Het toepassen van subsidieplafonds is goed mogelijk bij eenmalige subsidies (stimuleringssubsidies) en jaarlijkse subsidies (basissubsidies). Bij de budgetsubsidies is er geen plafond vast te stellen omdat deze (vaak) op meerdere jaren betrekking heeft.

3. *Indexering*

De indexering van subsidies aan professionele instellingen (de zogenoemde budgetsubsidies) wordt geregeld via uitvoeringsovereenkomsten.

De overige subsidies worden niet geïndexeerd. Omdat de kosten voor organisaties wel stijgen, betekent het niet indexeren feitelijk een verlaging van de subsidie.

4 Subsidievoorwaarden

4.1 Algemene voorwaarden om voor subsidie in aanmerking te komen

Het krijgen van subsidie is geen 'recht hebben op zonder meer' maar een recht dat ontstaat als aan een aantal 'harde voorwaarden' wordt voldaan. Deze algemene voorwaarden worden bepaald door:

- *Beleid*

Subsidie kan alleen worden verstrekt als er door de raad vastgesteld beleid aanwezig is. Bijvoorbeeld jeugdbeleid, wmo-beleid of sportbeleid. Dit betekent dat er, een enkele uitzondering daargelaten in incidentele gevallen, beschreven in de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb), geen subsidie kan worden verstrekt als er geen 'beleid onder ligt': er is dan sprake van een weigeringsgrond.

In het kader van het Wmo beleid is er een apart budget beschikbaar (naast het subsidieplafond voor de subsidieverordening) voor het uitvoeren van Wmo gerelateerde activiteiten door verenigingen of stichtingen. De VNG geeft aan dat dit mogelijk is met in achtneming dat:

- Het belangrijk is dat vrijwilligers kunnen terugvallen op een professional/scholing.
- Activiteiten door verenigingen niet voor alle doelgroepen kunnen worden uitgevoerd.
- Het alleen kan gaan om lichte activiteiten in de preventieve sfeer om bijv. sociaal isolement te verminderen. Het mag niet gaan om gespecialiseerde begeleiding.

Het college beoordeelt alle "Wmo" subsidieaanvragen. Het college besluit per "Wmo" subsidieaanvraag of er subsidie wordt verstrekt of niet (en daarmee indirect of de juiste kwaliteit geboden kan worden en of de verantwoordelijkheid goed geregeld is). Hier is voor gekozen om dat dit een nieuw terrein is.

- *Wet- en regelgeving*

Subsidie kan alleen worden verstrekt als er een door de raad vastgesteld wettelijk kader is: de op de Awb gebaseerde Algemene Subsidieverordening. Daarin staan o.a. de beleidsterreinen waarop deze ASV van toepassing is en de hele procedure rond de subsidieverstrekking. De subsidiecriteria en subsidievoorwaarden staan in de door het college vast te stellen beleidsregels. De ingediende aanvragen tot subsidieverlening en –vaststelling moeten vervolgens aan de gestelde wet- en regelgeving voldoen.

- *Door de raad vastgestelde budgetten*

Er kan alleen subsidie verstrekt worden, als de raad daarvoor budgetten ter beschikking heeft gesteld.

Naast deze drie harde voorwaarden – beleid, Wet- en regelgeving, beschikbare budgetten - is een goede communicatie met alle belanghebbenden een voorwaarde voor een goed functionerend subsidiebeleid. Niet alleen bij de invoering van een nieuw subsidiebeleid, maar ook daarna, is dat van groot belang om een goed begrip en draagvlak te krijgen.

4.2 Specifieke voorwaarden om voor subsidie in aanmerking te komen

4.2.1 Deelname vanuit en binnen onze gemeente

Ten minste 80% van de leden en / of de deelnemers aan structurele activiteiten moeten woonachtig zijn in onze gemeente. Bij een lager percentage kan alleen in bijzondere gevallen,

een en ander ter beoordeling van het college, toch subsidie worden verstrekt. Dat bijvoorbeeld in die gevallen dat een bepaalde activiteit alleen in breder verband kan worden aangeboden in relatie tot de aard en omvang van de doelgroep. Uitgangspunt is daarbij steeds dat het tekort op een dergelijke activiteit niet mag stijgen als gevolg van de deelname door mensen van buiten onze gemeente.

Als criterium geldt verder dat activiteiten waarvoor een subsidie wordt ontvangen bij voorkeur plaats moeten vinden binnen de gemeentegrenzen.

4.2.2 Subsidiecriteria bij subsidiabele activiteiten

- De gesubsidieerde activiteiten moeten in beginsel toegankelijk zijn voor alle inwoners die zich in een bepaalde situatie bevinden.
- Het lidmaatschap van een organisatie staat in beginsel open voor iedereen evenals het vervullen van bestuurlijke functies.
- Bij het bepalen of activiteiten in aanmerking komen voor subsidie is (gemeentelijk) beleid belangrijker dan de statuten van de subsidieaanvrager.
- Er mag geen sprake zijn van het met gebruikmaking van subsidiemiddelen uitdragen van de godsdienstige, politieke en / of levensbeschouwelijke beginselen.
- Er moet sprake zijn van deelnemersbijdragen die in beginsel kostendekkend zijn ten opzichte van de directe activiteitenkosten (materiaal e.d.).

4.2.3 Van ledensubsidies naar andere subsidiabele eenheden

In Cranendonck zijn veel subsidies gebaseerd op historische gronden en is de subsidie voor organisaties een soort 'vanzelfsprekendheid' geworden. Kijkend naar de ontwikkelingen bij bijvoorbeeld het WMO-beleid (meer eigen verantwoordelijkheid) in combinatie met de noodzakelijke bezuinigingen, is het raadzaam de subsidierelatie te ontwikkelen van 'gebaseerd op historische gronden' naar een relatie waar een beleidsvisie onderligt. Subsidie wordt dan ingezet om bij te dragen aan gewenste beleidsdoelstellingen. Dit wil overigens niet zeggen dat de gemeente eenzijdig oplegt hoe activiteiten eruit moeten zien. De visie dient als basis van waaruit samen met organisaties vorm gegeven kan worden aan activiteiten. De uiteindelijke uitvoering zal dan een wisselwerking zijn tussen de gemeente en gesubsidieerde organisaties. De resultaten moeten ook zo veel mogelijk op hoofdlijnen worden geformuleerd. De instelling is als professional zelf verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van de resultaten. Op deze wijze kan de subsidieontvanger ook flexibel inspelen op ontwikkelingen binnen de samenleving.

Dit betekent dat 'subsidie per lid' gaat verdwijnen. Hiermee wordt teven tegemoet gekomen aan de Algemene wet bestuursrecht (Awb), die aangeeft dat de subsidie gericht is op activiteiten (met in het verlengde daarvan bepaalde prestaties). Met andere woorden subsidie kan worden ingezet om activiteiten uit te voeren om vervolgens bepaalde doelstellingen te behalen. Dit is weergegeven in onderstaand schema.

Dit beeld is uiteraard een eenvoudige weergave van de werkelijkheid. Er kunnen tussen de activiteit en het gewenste maatschappelijke effect nog diverse schakels zitten. De keten van subsidie via activiteit naar maatschappelijk effect is bovendien vaak maar één van de ketens van

factoren die het uiteindelijke effect beïnvloeden. Gelijktijdig meespelende factoren kunnen bijvoorbeeld zijn: ander beleid of economische omstandigheden. Doordat er in de praktijk hierbij meerdere factoren een rol spelen (niet alleen de activiteit zelf), is het vaak moeilijk na te gaan of de activiteit bijdraagt aan het gewenste effect. In de praktijk wordt daarom vaak teruggevallen op plausibiliteitsredeneringen. Is het logisch / geloofwaardig dat de activiteit bijdraagt aan de beleidsdoelstellingen? Hiervoor zou gebruik gemaakt kunnen worden van elders getoetste effecten/onderzoeken van andere gemeenten, TNO, CBS etc.

Een goede beschrijving van het verband tussen subsidie, activiteit en effect biedt de mogelijkheid om naast de realisatie van de doelen ook de aannames over deze verbanden achteraf te toetsen. Als uit zo'n toets blijkt dat beleid niet zo werkt als werd aangenomen, kan dit eventueel aanknopingspunten bieden voor aanpassing ervan. Door een duidelijke koppeling tussen beleidsdoelstellingen en subsidiebeleid, wordt het (voor de raad) mogelijk hierop te sturen: welke (soorten) organisaties wel en welke niet te subsidiëren. Deze sturing op hoofdlijnen past in de kaderstellende rol van de raad.

4.2.4 Treffen van reserves en voorzieningen

De subsidiesystematiek gaat uit van het bij de instellingen leggen van de verantwoordelijkheden voor de bedrijfsvoering. Dit geldt zowel voor de professionele instellingen als de vrijwilligersorganisaties. Organisaties hebben daarom veelal een zekere reserve om schommelingen qua uitgaven en inkomsten op te kunnen vangen. De gemeente heeft geen zeggenschap over de reserves die worden opgebouwd vanuit acties, sponsoring en dergelijke (dus alleen over de reserve opgebouwd door positieve exploitatieresultaten vanuit ontvangen subsidies).

Een ander beleid geldt voor de 'voorzieningen': opzij gezette subsidiemiddelen om aan toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het 'sparen' voor het uitvoeren van groot planmatig onderhoud van een gebouw en dergelijke. Daarvoor moet ieder jaar geld (de 'dotatie') worden opgenomen in de begroting.

4.3 Weigerings-, intrekings- en terugvorderingsgronden

In de volgende gevallen kan subsidie worden geweigerd:

- als de te subsidiëren activiteiten niet of niet in overwegende mate gericht zijn op de gemeente of haar ingezetenen of als ze onvoldoende ten goede komen aan de gemeente of haar ingezetenen;
- als niet is aangetoond dat de subsidie noodzakelijk is voor het verrichten van de activiteiten waarvoor deze wordt gevraagd;
- de activiteiten niet open staan voor alle groeperingen of personen, zonder onderscheid naar ras, godsdienst, levensovertuiging, sekse of seksuele geaardheid, behoudens indien er sprake is van een op een specifieke doelgroep gerichte activiteit;
- in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur;
- als de aanvraag niet voldoet aan regels die zijn gesteld om voor subsidie in aanmerking te komen;
- als de subsidieverstrekking in strijd zou zijn met een wettelijk voorschrift;
- als de subsidieverstrekking niet is toegestaan totdat de Europese Commissie met toepassing van artikel 108, derde lid, van het Verdrag heeft vastgesteld dat de subsidie verenigbaar is met de interne markt.

5 Bijlagen

5.1 Begrippenlijst

a. Carnavalsverenigingen	Organisaties die jaarlijks minimaal twee carnavalsactiviteiten organiseren;
b. Dansverenigingen	Organisaties die gelegenheid bieden voor het beoefenen van dans en optredens/voorstellingen verzorgen;
c. EHBO- verenigingen	Organisaties die kennis en vaardigheden op het terrein van eerste hulp bij ongevallen bevorderen en bij evenementen en festiviteiten assisteren;
d. Gilden	Organisaties die activiteiten verrichten die behoren tot de tradities van gilden en deelnemen aan wedstrijden die door of namens de overkoepelende bonden worden georganiseerd;
e. Heemkundeverenigingen	Organisaties die heemkundige informatie over de gemeente Cranendonck verzamelen, vergaren en bewaren;
f. Hengelsport	Organisaties die gelegenheid bieden voor het beoefenen van hengelsport tenminste drie keer per jaar;
g. Jeugdorganisaties	Organisaties die minimaal maandelijks recreatieve, educatieve, sportieve, bewegings- en sociaal-culturele activiteiten voor de jeugd organiseren;
h. Kindervakantiewerk	Het in een of meer van de schoolvakanties organiseren van activiteiten voor de jeugd;
i. Muziekverenigingen	Organisaties die gelegenheid bieden tot het beoefenen van koorzang en/of het bespelen van een instrument gericht op het verzorgen van voorstellingen/ optredens of deelname aan concoursen;
j. Natuureducatieve organisatie	Organisaties die minimaal twee keer per jaar educatieactiviteiten verzorgt over flora en fauna;
k. Organisaties voor oorlogsveteranen	Organisaties die activiteiten rondom herdenkingen van gevallen en activiteiten die in het verlengde daarvan liggen bevorderen, en recreatieve activiteiten voor oorlogsveteranen organiseren
l. Oranjecomités	Organisaties die in het kader van de viering van Koningsdag en/of 4/5 mei activiteiten organiseren;
m. Ouderenorganisaties	Organisaties die minimaal maandelijks recreatieve,

educatieve, sportieve, bewegings- en sociaal-culturele activiteiten organiseren voor personen in de leeftijd van 55 jaar of ouder;

- n. Sint Nicolaas comités Organisaties die in het kader van het Sint Nicolaasfeest activiteiten voor de jongere jeugd organiseren en bijdraagt aan de organisatie van de intocht van Sint Nicolaas;
- o. Sportverenigingen Organisaties die wekelijks gelegenheid bieden voor het beoefenen van door het NOC/NSF erkende sportactiviteiten in de periodes die door de overkoepelende bonden zijn aangewezen;
- p. Toneelverenigingen Organisaties die gelegenheid bieden voor het beoefenen van toneelspel en optredens/voorstellingen verzorgen;